CLC:n lausunto talousvaliokunnalle valtioneuvoston Ilmastovuosikertomuksesta 2025 (K 16/2025 vp).

Kiitämme mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston *Ilmastovuosikertomuksesta 2025*.

Ilmastovuosikertomus on arvokas yleiskatsaus Suomen päästökehitykseen ja toteutettuun ilmastopolitiikkaan. Päästöjen osalta raportin pääviesti on selkeä: Suomen päästöt laskevat, mutta emme tule saavuttamaan maankäyttösektorin EU-velvoitteita emmekä kansallista hiilineutraaliustavoitetta ilman merkittäviä lisätoimia. Maankäyttösektorin lisäksi haasteena on taakanjakosektorin pidemmän aikavälin päästökehitys. Liikennesektorin jakeluvelvoitteen aiemmin suunniteltua hitaampi korotus vaikeuttaa päästöjen vähentämistä tulevaisuudessa.

Päästökehityksen korjaamisen tekee haastavaksi valtiontalouden haastava tilanne, jonka seurauksena menojen kasvattaminen on vaikeaa. **Tilanteen ratkaiseminen ja ilmastotavoitteessa pysyminen edellyttävät sekä kotimaassa että EU:ssa sellaisten uusien politiikkatoimien käyttöä, jotka tukevat investointeja ja synnyttävät puhtaille tuotteille markkinoita.**

Seuraavassa haluamme kiinnittää huomiota erityisesti kahteen seikkaan: markkinoiden synnyttämiseen hiilenpoistoille ja vihreiden investointien etenemisarvion puutteeseen raportissa.

Markkinoiden synnyttäminen hiilen poistolle ilmakehästä

Suomen päästövähennystavoitteiden kannalta keskeiset maankäyttösektorin nettonielu kääntyi nettopäästöksi vuonna 2018 erityisesti metsänielun muutoksen myötä. Pääsyyksi heikentymiseen raportti toteaa hidastuneen metsän kasvun, kasvaneet markkinahakkuut ja maaperäpäästöjen kasvun. Suomen nettonielun muutos ja sen kehitysnäkymät tuovat haasteita sekä kotimaisen hiilineutraaliustavoitteen että Suomen EU:ssa hyväksymien, meitä velvoittavien, nielutavoitteiden saavuttamisessa. Luken arvion mukaan EU-tason nielutavoitteen suhteen Suomelle on syntymässä jo vuosina 2021–2025, eli ensimmäisellä viisivuotisjaksolla 110–115 Mt CO_2 -ekv. alijäämä. Kustannus tästä on joka tapauksessa valtiontaloudelle merkittävä.

Koska vaje on niin suuri, olisi Ilmastovuosikertomuksessa hyvä tarkastella myös yksityiskohtaisemmin, missä valmistelun tai soveltamisen vaiheessa vajeen täyttämiseksi suunnitellut toimet ovat ja kuinka ne tulevat edistämään maankäyttösektorin nettomääräistä hiilensidontaa.

Erityisesti vuosikertomuksessa tulisi tarkastella hiilenpoistoon liittyvien hankkeiden (BECCS, biohiili ja BECCU) etenemistä sekä niiden toimintaympäristön kehitystä. Näin päätöksentekijöille välittyisi ajoissa kuva tarvittavista lisätoimista.

Koska tekninen hiilensidonta ei ehdi laajassa mittakaavassa akuuttiin tarpeeseen, pitäisimme perusteltuna pilottimarkkinan luomista maatalousmaiden hiilensidonnalle. Seuraavan ilmastovuosikertomuksen olisi mielestämme hyvä tarkastella myös tällaisen maankäyttösektorin kumulatiivista vajetta paikkaamaan tarkoitetun markkinan luomisen edellytyksiä.

Katsomme, että hiilen poistojen osalta kysynnän synnyttäminen on avainroolissa. Lähtökohtaisesti on parempi aktivoida kotimaisia toimijoita hiilensidontaan kuin kattaa todennäköistä alijäämää yksiköiden ostamisella muista EU-maista.

<u>Puhtaiden investointien vauhdittaminen ja etenemisen seuranta</u>

Suomessa on vireillä noin 300 Mrd € edestä vihreän siirtymän investointeja (Lähde: EK:n dataikkuna). Nämä hankkeet tulevat vaikuttamaan Suomen tulevaan kykyyn saavuttaa itse asettamiaan ja EU-tason ilmastotavoitteita, sekä valmiuteemme tarjota kasvaville maailmanmarkkinoille vähähiilisiä tuotteita ja palveluja. Parhaassa tapauksessa nämä investoinnit luovat Suomesta puhtaan energian suurvallan hallituksen strategisen tavoitteen mukaisesti.

Puhtaiden ja vihreiden hankkeiden investointiedellytysten kehitystä tulisi mielestämme seurata osana Ilmastovuosikertomusta, vaikka merkittävä osa hankkeista ei todennäköisesti tulisikaan toteutumaan. Maailmalla kilpaillaan vihreistä investoinneista ja niinpä mielestämme olisikin perusteltua pyrkiä ylläpitämään ajantasaista kuvaa siitä, miten investoinnit etenevät ja toisaalta siitä missä mahdolliset pullonkaulat ovat, jos ne eivät etene. Ajantasainen kuva investointiympäristön kehityksestä mahdollistaisi riittävän aikaisen reagoinnin toimintaympäristön houkuttelevuuden parantamiseksi.

Investointihankkeiden etenemisen esteenä olevien pullonkaulojen avaamisen lisäksi kysynnän vahvistaminen ja markkinoiden luominen ovat mielestämme toimia, joihin Suomessa olisi syytä ryhtyä.

Juha Turkki
Kehitysjohtaja
CLC
+358453461925